

Els Farewell Tour que no van ser i l'última cançó dels que malauradament ho serien

Fa uns anys, no gaires, es van posar molt de moda aquests comiats, encara ara dura, i alguns es van apuntar al carro.

A les bandes i artistes de llarg recorregut, vorejant o passant el mig segle de carrera, se'ls sol preveure una gira de comiat o algun tipus d'adéu als fans, convertint-se en un sentiment agredolç, de reminiscència dels moments passats i dels bons vells temps. Fa uns anys, no gaires, es van posar molt de moda aquests comiats, encara ara dura, i alguns es van apuntar al carro, tot i això, sembla que alguns enyoraven la seva vida als escenaris i, perquè no dir-ho, ?la pasta?. Temps després d'acabar aquests suposats ?Farewell Tour? (gires de comiat), van sorprendre a tothom amb uns retorns que destruïen l'autenticitat de l'adéu. Avui, repassarem alguns dels ?Farewell Tour? que no van fer res més que desencantar als fans i ara ja no se'ls creu ningú.

El passat novembre de 2019 es feia oficial, Mötley Crüe tornava, tot i que només havien passat quatre anys de l'últim concert de la gira de comiat de la banda. El seu Farewell Tour havia estat signat davant notari i amb un testimoni d'excepció, Alice Cooper, amb la promesa de posar punt i final a la banda i de no tocar mai més junts com a Mötley Crüe. Van atribuir la decisió de reunir-se de nou a l'èxit de la pel·lícula The Dirt, de Netflix, que segons ells els va introduir a un públic totalment nou i que han de donar a aquesta nova audiència l'experiència de viure Mötley Crüe en directe.

Però no només és Mötley Crüe qui es va desdir de la promesa de que aquella seria la seva última gira. Amb el pas dels anys, Ozzy Osbourne, KISS, The Who, Aerosmith i molts més s'han fet enrere, retornant de nou a la carretera uns quants anys després. Que hi ha a dir?. Bé, sí, corren temps difícils per mantenir certs status i les factures no es paguen soles. Avui, farem una ullada a alguns dels que van prometre que seria l'última gira, però va resultar que no ho va ser.

Mötley Crüe - The Final Tour 2015

Després d'una multitudinària roda de premsa en què els membres de la banda van signar un contracte que els prohibia trepitjar mai més un escenari junts, Mötley Crüe iniciaven la seva gira final al 2015. L'acord signat entrava en vigor al final del mateix any a l'acabar la gira i estipulava que els membres individuals de Mötley Crüe podrien ser demandats en cas que tornessin a sortir de gira. Quedava clar doncs, que aquesta vegada amb la signatura d'un contracte no hi havia dubte, no?. Error. Amb prou feines quatre anys després d'acabar el The Final Tour, Mötley Crüe, feia explotar, literalment, amb vídeo inclòs, el seu contracte i anunciava que tornaven a la carretera, al·legant que, "Una legió completament nova de fans, juntament amb els seus seguidors més fanàtics (Crüeheads), exigien a la banda estripar aquell contracte estúpid i tornar als escenaris". Aquest estiu, Mötley Crüe, comença la gira The Stadium Tour, només pels Estats Units, acompanyats de Def Leppard, Poison i Joan Jett & The Blackhearts, amb 31 concerts confirmats, batent tots els rècords de venda d'entrades i havent d'ampliar dates de la gira. Un èxit total.

The Who - Farewell Tour 1982

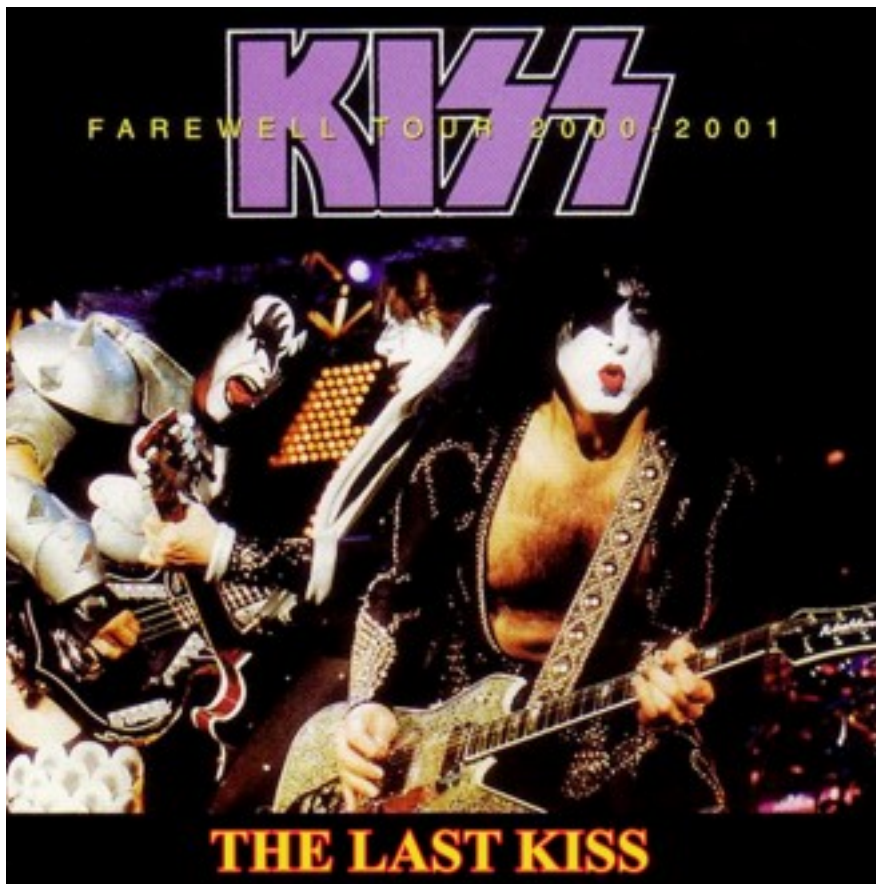

Va ser Roger Daltrey qui va pressionar perquè la banda deixés de girar, declarant específicament, "És un malson, no podem ser més grans del que som i és bo estar fora del Top?", en una conferència de premsa a l'octubre de 1982. Roger Daltrey va ser molt diplomàtic al no mencionar que els problemes d'addicció de Pete Townshend a la beguda i les drogues eren els seus problemes més greus de la vida a la carretera amb la banda. Al 1989, algunes de les ferides ja s'havien curat i The Who tornaven a girar pel món, tot i que amb una secció de vents i coristes d'acompanyament. Avui The Who continua el seu "llarg adéu", amb un nou àlbum, Who (2019), i una extensa gira durant aquest 2020 pel Regne Unit, Irlanda i Estats Units.

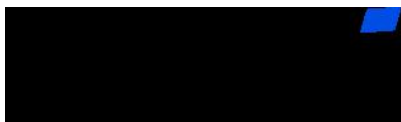
Després d'un període intern tumultuós de la banda, el bateria original John Coghlan havia marxat al 1981, i enmig de l'auto proclamada "fase de coca i tequila", Francis Rossi va dir que no volia sortir més de gira. "Vaig començar a veure Status Quo com una total pèrdua de temps", explicava a l'autobiografia de la banda del 2004. Durant aquell "tour de comiat", Rick Parfitt estava molt desmotivats, "Jo només pensava, però per què?, com hem arribat a això??. El baixista original, Alan Lancaster també acabaria abandonant al 1984. Status Quo es tornaria a revitalitzar amb la seva actuació al Live Aid de 1985, en la que participaria Alan Lancaster i els fans van creure en una possible reunió, però no va passar. Rossi i Parfitt es van posar a reorganitzar la banda i la seva gira en realitat no es va aturar. La banda original coneguda com Frantic Four es va reunir per una sèrie de concerts al Regne Unit, 9 al 2013 i 17 al 2014. Malauradament, Parfitt va morir al 2016, aquesta vegada si que tot indicava el final de la banda, però van tornar, el guitarra Richie Malone que ja havia substituït Parfitt durant la malaltia entrava a la formar part de la banda. El Farewell Tour encara continua, un nou àlbum, Backbone (2019), una sèrie de concerts obrint per Lynyrd Skynyrd i una gira europea per aquest 2020.

KISS - Farewell Tour 2000

Quan les vendes d'entrades als Estats Units pel Psycho Circus Tour de 1998, el primer àlbum en 18 anys amb la formació original de la banda, van resultar decebedores, el sentit empresarial de Gene Simmons es va posar en marxa. L'any 2000 semblava un número rodó i apropiadament apocalíptic per embarcar-se en un, KISS Farewell Tour, en el que era una aposta segura per fer molta pasta. Menys de dos anys després del inici del seu "Tour de comiat", KISS, descaradament, feia marxa enrere anunciant que no es separaven, tot i que aleshores havien substituït al "Space Man", Ace Frehley per Tommy Thayer i al "The Cat", Peter Criss per Eric Singer, per la qual cosa el Farewell Tour va ser un altre tipus de comiat. KISS actualment torna a estar de gira de comiat, va començar el 31 de gener del 2019 i han promès que la seva gira actual, End Of The Road World Tour s'acabarà el 17 de juliol de 2021 a casa seva, Nova York, passant pel RockFest de Barcelona el 4 de juliol d'aquest any. Amb aquests però, mai se sap.

The Eagles - Farewell 1 Tour 2005

The Eagles sempre han posat un títol concís a les seves gires, el Hell Freezes Over Tour de 1994 va ser titulat cèlebremenent així per la frase que Don Henley sempre repetia després de la separació de 1980 quan li preguntaven quan es reuniria la banda, "Quan l'infern es congeli". Al 2005, els quatre Eagles reconeixien que potser no se'ls tornaria a veure de gira, però probablement els fans la voldrien. "Quan més temps passa, millor sonen aquestes cançons, hi ha una mena d'honestedat en titular la gira ?Farewell (Comiat) 1?, això implica que el ?Farewell (Comiat) 2? vindrà a continuació", explicava Glenn Frey. Resulta però, que els dos comiats van ser de curta durada. El 23 de maig de 2006 al Palau Sant Jordi, trenta-cinc anys després de la seva fundació, Don Henley, Glenn Frey, Joe Walsh i Timothy B. Schmit per primera vegada debuten a Barcelona amb aquest Farewell 1 Tour, la primera i única actuació a Catalunya de la banda a la que òbviament hi vaig ser. Glenn Frey va morir el 18 de gener de 2016, dos mesos després, Don Henley, anunciava que la banda es separava, però al juliol del 2017 es tornaven a reunir, aquesta nova formació de la banda, a més de Don Henley, Joe Walsh i Timothy B. Schmit inclou a Deacon Frey en substitució del seu pare i l'estrella del Country, Vince Gill, a més del fill de Don Henley, Will Henley, quan els estudis li ho permeten. La banda continua girant i te programat el Hotel California Tour, amb orquestra simfònica i cors, per aquest 2020.

Ozzy Osbourne - No More Tours 1992

?Potser, *No More Tours*, era un títol massa bo com per no fer-lo servir?. Ozzy ho va afirmar en la presentació de la gira mundial de suport a l'àlbum, *No More Tears* del 1991, seria el seu últim Tour, el Príncep de les Tenebres es retirava, trobava a faltar casa seva i volia passar més temps amb la família. Gràcies a The Osbournes, sabem com és la seva família, així que no és cap sorpresa que Ozzy tornés a la carretera pel ?Retirement Sucks! Tour? (Xuclar per la JubilacióTour), menys de tres anys després. La gira *No More Tours 2*, va començar l'abril de 2018 i ja s'ha tingut de re programar dues vegades degut a l'estat de salut de l'Ozzy, està programat acabar-la al desembre de 2020. L'anècdota personal, que també s'hi ha trobat molta gent, és que en aquesta gira, ?l'amic? Ozzy només passava per Barcelona i clar, jo tenia entrada, a més el concert era doble, perquè al cartell també hi havia Judas Priest i la cosa sortia per 48?, un regal. Doncs bé, ?l'amic? Ozzy re programa la gira i resulta que ara només va a Madrid, ?lo tomas o lo dejas?.

Black Sabbath - The Last Supper 2000

"Les invitacions estan tancades. La taula està parada. L'esdeveniment del mil·lenni arriba finalment a l'escenari: The Last Supper Of Black Sabbath?. Amb aquesta pompa publicaven l'anunci al lloc web de la banda al març de 1999. Ozzy ja havia canviat d'opinió de retirar-se quatre anys abans, de manera que la notícia va fer arrufar el nas de molts sospitosos. La gira, vist d'ara, va resultar ser prou històrica, va ser la darrera amb el bateria original, Bill Ward, però Ozzy Osbourne, Tony Iommi i Geezer Butler van continuar el seu comiat final amb el Black Sabbath Reunion Tour, presentant el seu nou àlbum, 13 (2013), Ozzy no cantava amb Black Sabbath des de 1978. La gira va començar el maig de 2012, fins al juliol de 2014. L'adéu continuava amb The End Tour, i per promocionar la gira editaven un EP, The End (2016), que només estava a la venda als concerts, va començar el gener de 2016, fins al febrer del 2017.

Judas Priest - Epitaph World Tour 2012

"*Hem mentit*". Amb aquesta contundència, Glenn Tipton, va revelar que el tan divulgat Epitaph World Tour no seria tant el final de Judas Priest si no com un començament. "La culpa és de Richie Faulkner, culpem a Richie", afegia Rob Halford, en referència al guitarrista, uns 30 anys més jove que la resta de la banda, que substituïa al membre fundador K.K. Downing, després de la seva sortida traumàtica dos mesos abans de la primera data de la "gira de comiat". Amb aquesta nova injecció de sang jove, la banda va treure un nou àlbum, Redeemer Of Souls (2014), i els va portar a una gira mundial de 129 dates, els negocis de sempre. Un altre àlbum, Firepower (2018) i la seva gira corresponent fan que el negoci continuï a dia d'avui, a més, la banda s'està preparant per celebrar el seu 50è aniversari aquest 2020. No hi ha cap senyal de que això s'aturi aquí.

Aerosmith - AeroVederci Baby Tour 2017

La gira que Aerosmith va acabar al 2017 tenia de ser l'última. La banda anunciava la seva separació i deixava clar que 'AeroVederci Baby Tour' era l'última gira de la seva carrera. Van arrasar a Europa, als Estats Units i Sud Amèrica (tot i que en aquesta etapa es van veure obligats a cancel·lar els últims concerts per problemes de salut de Steven Tyler), però va quedar clar que no seria així, perquè confirmaven que tornaven als escenaris. La data propícia seria al 2019, que era quan es complien els 50 anys de Aerosmith, amb una residència fixa de concerts a Las Vegas. Joe Perry explicava que, "El que volem fer és una cosa mai vista fins ara, reduïrem el nostre Show en directe tocant en un lloc més petit. Volem que sigui una cosa diferent. Estem parlant d'una experiència que no es veu en un concert normal d' Aerosmith. Realment podem dir que hi haurà un últim concert al final d'aquesta pròxima gira?? ?No?, va dir Perry rient. ?Va sonar bé dos mesos abans de començar la gira, però tan aviat com va arrancar, vam dir que això no passaria. Estic segur que hi haurà un moment en el que hi haurà un últim concert, però no el se veure en aquest moment?. Steven Tyler també preparava el terreny per les critiques que podien venir, ?Sempre estem planejant fer una nova gira. Tantes bandes han dit que era l'última gira per vendre entrades!. Bandes amb tants anys de carrera com nosaltres. Com que vam veure que feia molt de temps que no anàvem a Europa, vam decidir fer el AeroVederci Baby Tour, que en realitat mai es va dir que era la gira de comiat. Era com un Hola i Adéu per si trigàvem a tornar. A més, quedava molt bonic en italià?. De moment, per aquest 2020 tenen dates de la seva residència a Las Vegas fins al 4 de juny i una posterior gira europea fins a finals de juliol.

Scorpions - Get Your Sting And Blackout 2010

Scorpions ho anunciava al 2010, *Sting In The Tail* (2010), seria l'últim àlbum d'estudi i que la gira de presentació del disc, *Get Your Sting And Blackout World Tour*, seria la gira de l'adéu de la banda. Però a mitjans de 2011 confirmaven més dates. Després de finalitzar l'últim tram de la gira *Get Your Sting And Blackout* al 2014, anunciaven que celebrarien el seu 50è aniversari amb una sèrie de sorpreses pels seus fans durant el 2015. Matthias Jabs ja havia insinuat al 2012 que la banda no se separaria i que ja tenien nous projectes en ment. El nou àlbum d'estudi, *Return To Forever* (2015), servia de presentació per la gira, *50th Anniversary Tour*, amb més de 100 concerts i que els va portar tocar per primera vegada a la Xina, Geòrgia, Paraguai, Austràlia i Vietnam, acabant a finals de 2016. És la primera amb el bateria suec de Motörhead, Mikkey Dee, substituïnt a James Kottak. Actualment, estan girant amb el *Crazy World Tour*, una gira que va començar al 2017 i que té dates fins al març del 2020, per després iniciar una residència de concerts a Las Vegas al juliol. En una entrevista, el cantant, Klaus Meine, va assegurar que ja no es parla més de jubilació i comenta que ja van tenir una gira de comiat al 2010 en el que se suposava que seria un àlbum final, i mai es va complir, així que a partir d'ara no s'enredaran amb aquestes històries. *En aquell moment, podria haver estat una decisió equivocada, però algú va tenir la sensació de que aquella hauria de ser una gira de comiat. Després de tres anys de gira, ens vam adonar que hi havia una generació nova de fans de Scorpions. Teníem una oferta per fer un àlbum Unplugged a la MTV. I hi havia un munt de bones raons per quedar-se i seguir endavant. Gràcies. Va ser una bona decisió quedar-se i seguir endavant?*

Elton John - Farewell Yellow Brick Road Tour 2018

No és la primera vegada que Elton John anuncia el final de les seves gires. De fet, durant els darrers 40 anys, Elton ha anunciat que deixava de fer-les varies vegades, només per tornar a fer gires. Al 1977, Elton John deixava en xoc als fans del Wembley Stadium de Londres quan anunciava que aquell concert en particular era l'últim. Elton John va dir al públic, *"Aquesta nit he pres la decisió de que aquest serà l'últim concert, no he estat de gira durant molt de temps i ha estat una decisió dolorosa la de tornar a la carretera, però he pres una decisió i aquest és l'últim?".* Dos anys després, Elton John tornava a la carretera, després va explicar el seu anunci de jubilació prematura, admetent que havia consumit moltes drogues en aquell moment. Elton John ha agafat el títol per la darrera gira del seu tema clàssic i àlbum homònim de 1973, Goodbye Yellow Brick Road. Va començar el 8 de setembre de 2018, amb dates confirmades fins al 16 de desembre de 2020, la data final al Regne Unit i l'últim de set concerts al O2 Arena de Londres, però, segons va dir quan va fer l'anunci, té previst acabar del tot la gira al 2021, amb un darrer tram de concerts a Amèrica del Nord. Sir Elton John ha preparat un adéu adequat pels seus fans amb Shows de més de 2 hores. En tres anys, el cantant britànic visitarà més de 20 països i oferirà més de 210 concerts.

Bob Dylan - Never Ending Tour 1988

Aquest seria un llarg adéu amb tota regla, si no fora perquè el mateix Dylan no hi està gens d'acord. El *Never Ending Tour*? (la gira que no acaba mai), va començar el 7 de juny de 1988 i encara ara dura. El fet que Dylan en aquella època no parés de girar de forma gairebé anual i pràcticament sense descans entre gira i gira va afavorir que la crítica i el públic comencés a conèixer la gira popularment com *Never Ending Tour*. Al 1993, Dylan ja va manifestar, *?No us confongueu amb la xerrameca del Never Ending Tour. Va haver-hi un Never Ending Tour, però va acabar al 1991 amb la sortida del guitarrista G.E. Smith. N'hi ha hagut d'altres des d'aleshores, The Money Never Runs Out Tour (tardor de 1991), Southern Sympathizer Tour (principis de 1992), Why Do You Look At Me So Strangely Tour (gira europea de 1992), The One Sad Cry Of Pity Tour (gira australiana i per la costa oest de 1992), Outburst Of Consciousness Tour (1992), Don't Let Your Deal Go Down Tour (1993) i d'altres, moltes com per esmentar-les totes?* En una entrevista a la revista Rolling Stone al 2009, Dylan va qüestionar de nou la validesa del terme *Never Ending Tour*, *?La crítica ha de saber que no hi ha tal cosa com el per sempre. Algú anomena a Henry Ford com l'interminable fabricant de cotxes?, algú va dir alguna vegada que Duke Ellington estava sempre de gira?. Per sort, ara la gent té una feina. Qualsevol tipus de feina. Així que la crítica no es deu sentir còmode amb la meua. Qualsevol amb una activitat comercial pot treballar tant temps com vulgui. Un fuster, un electricista. No necessàriament han de retirar-se?* Dylan va tocar el seu concert número 2.500 al maig de 2014, i malgrat els seus 78 anys, manté una mitjana propera al centenar de concerts per any.

L'última cançó d'alguns Farewell Tour que malauradament ho van ser.

The Rolling Stones (amb Brian Jones) - (I Can't Get No) Satisfaction - 12 de Maig de 1968.
La banda havia recollit el premi al millor grup de R&B, atorgat per la revista New Musical Express. L'abús de substàncies i la creixent tensió amb Mick Jagger i Keith Richards tenien a Brian Jones a un pas de l'expulsió de la banda. Els Stones van tocar dues cançons el dia de la gala dels premis, Jumpin' Jack Flash i (I Can't Get No) Satisfaction amb la que tancaven l'actuació final, amb Jones. Tot i que va participar als dos àlbums següents, mai va tornar a aparèixer públicament amb la banda. Va ser destituït oficialment dels Stones al juny de 1969 i el van trobar mort poques setmanes després a la piscina de casa seva.

The Beatles - Get Back - 30 de Gener de 1969.

Probablement sigui l'últim concert més famós de tots els temps, The Beatles van fer un concert sorpresa al terrat del Apple Corps a Londres. La gravació de les sessions es va fer servir al documental, Let It Be. Els Beatles van poder fer nou tomes de cinc de les seves cançons abans que la policia tanqués el ?xiringuito?. Una tercera toma del tema Get Back seria la seva cançó final junts, amb el cèlebre agraïment de John Lennon a la multitud congregada i dient que esperava que la banda "hagués passat la prova". Tot i que els membres col·laborarien en diversos moments els anys posteriors, aquesta seria l'última aparició de John Lennon, Paul McCartney, George Harrison i Ringo Starr junts. John Lennon moria assassinat a Nova York el 8 de desembre de 1980 a l'edat de 40 anys i George Harrison moria de càncer el 29 de novembre de 2001, tenia 58 anys.

Jimi Hendrix - Mother Earth - 16 de Setembre de 1970.

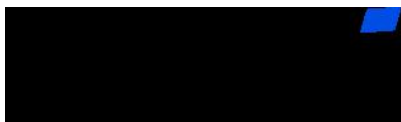
El públic del Ronnie Scott Jazz Club a Londres no tenia ni idea que Hendrix aparegués aquella nit. De ben segur que no sabien que estaven a punt de presenciar els darrers moments a l'escenari de Jimi Hendrix. Tot i que la seva aparició va ser breu, va ser electrificant. Més endavant, Eric Burdon va admetre que la simple presència de Jimi Hendrix va fer que la seva banda toqués millor que mai. Després de dues cançons, es va acabar. Igual que el temps de Hendrix a la Terra, el moment va ser curt però memorable.

Janis Joplin - Summertime - 12 d'Agost de 1970.

Un calorós vespre d'agost al Harvard Stadium, més de 40.000 fans s'esperaven per veure a Janis Joplin. El concert es va retardar perquè li havien robat part de l'equip de so. L'espera va durar més d'una hora. Un dels fans explicaria després que va poder veure a Janis Joplin al costat de l'escenari, assaborint el ?Southern Comfort?, "en el seu món". Quan es van solucionar els problemes tècnics, la cantant va sortir i va fer un concert memorable. La seva veu es va poder escoltar per última vegada amb el tema, Summertime, el clàssic de George Gershwin. La banda tancava el concert amb el tema instrumental, Full Tilt, mentre Janis Joplin abandonava l'escenari. El 4 d'octubre, 16 dies després que Jimi Hendrix, a Los Angeles, l'estil de vida salvatge de la cantant finalment va guanyar. Va morir per una sobredosi als 27 anys.

The Allman Brothers Band (amb Duane Allman) - Trouble No More - 17 d'Octubre de 1971.

Havia estat un any fantàstic per The Allman Brothers Band, la banda dels germans Duane (guitarra) i Gregg (teclats) Allman, amb Dickey Betts (guitarra), Jai Johanny ?Jaimoe? Johanson (bateria), Butch Trucks (bateria) i Berry Oakley (baix). L'àlbum en directe, At Fillmore East (1971), va rebre molts elogis per part de la crítica i es va convertir en un èxit comercial, encara avui en dia està considerat un dels millors discos en directe de la història del Rock. Bona part de l'atractiu de la banda estava relacionat amb Duane Allman, el virtuós de la guitarra que amb els seus riffs donava vida a moltes cançons. El 17 d'octubre, la banda va actuar davant d'una multitud apassionada al Painters Mill Music Fair a Owings Mill, Maryland. L'últim tema d'aquella nit va ser un cover de Muddy Waters, Trouble No More. Duane Allman va morir dotze dies després en un accident de moto, tenia 24 anys.

Elvis Presley - Can't Help Falling in Love - 26 de Juny de 1977.

Era l'estiu de 1977 quan Elvis Presley trepitjava l'escenari per última vegada. Elvis estava molt passat de pes des dels seus dies de fama i glòria, però tot i així va ballar i moure la pelvis durant tot el concert, entusiasmant als fans d'Indianapolis. El rocker va llançar el seu mocador del coll al públic quan va interpretar el tema final, Can't Help Falling In Love, majestuós. Va tornar a la seva mansió, Graceland, després del Show, on moriria set setmanes després.

Lynyrd Skynyrd (formació clàssica) - Free Bird - 19 d'Octubre de 1977.

Només dos dies després del llançament del seu àlbum Street Survivors (1977), la formació clàssica de Lynyrd Skynyrd sortia a l'escenari del Greenville Memorial Auditorium a Carolina del Sud per última vegada. La cançó final d'aquella nit va ser, Free Bird, el tema de la banda conegut pel seu immens solo de guitarra. Menys de 24 hores després, es va produir la tragèdia. El cantant Ronnie Van Zant, el guitarrista Steve Gaines, la seva germana i corista Cassie Gaines, el mànager i els dos pilots van morir quan l'avió de la banda es va estavellar a Louisiana després de quedar-se sense combustible. Els membres supervivents, Billy Powell, Gary Rossington, Artimus Pyle y Leon Wilkeson, a més de l'ex Lynyrd, Ed King i Randall Hall es van tornar reunir al 1987, amb Johnny Van Zant ocupant el lloc del seu germà com a cantant. Actualment, dels membres fundadors i la formació clàssica, només queda viu Gary Rossington.

Lynyrd Skynyrd - Freebird - 2/juliol/1977 - Oakland Coliseum Stadium.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=QxIWDmmqZzY>

The Who (amb Keith Moon) - Won't Get Fooled Again - 25 de Maig de 1978.

The Who feia més de dos anys que no havien tornat a girar junts quan van arribar als estudis Shepperton de Londres el 25 de maig de 1978. El propòsit d'aquell dia era gravar una actuació pel documental, The Kids Are Alright, sobre la banda, que s'havia d'estrenar al 1979. Davant d'un públic reduït, la banda va obrir amb alguns dels seus grans èxits. Won't Get Fooled Again va ser la tercera cançó del setlist, però al final del concert, Jeff Stein va demanar als Who tocar-la de nou amb l'esperança de captar un so més grandios. La banda va accedir a contracor. Després de la segona toma de la cançó, el bateria Keith Moon es va inclinar i va saludar breument als fans abans de marxar. Seria la seva última aparició amb la banda. Moon moria el 7 de setembre de 1978 als 32 anys per una sobredosi de sedants, prescrits per mitigar el síndrome d'abstinència a l'alcohol.

The Who - Won't Get Fooled Again (Shepperton Studios 1978)

V?deo: https://www.youtube.com/watch?v=UDfAdHBtK_Q

AC/DC (amb Bon Scott) - Let There Be Rock - 27 de Gener de 1980.

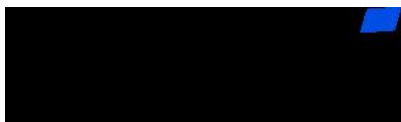
A principis de 1980, AC/DC acabava la seva gira Highway To Hell Tour amb una data a Southampton, Anglaterra. Començava l'èxit mundial per la banda, havien tingut un primer impacte important a les llistes dels Estats Units i Anglaterra. El seu cantant, Bon Scott, no sobreviuria per veure que la banda de la que era el frontman es convertia en una de les més importants del planeta. Va morir després del concert de Southampton, ofegat en el seu propi vòmit després d'una nit de borratxera. L'última cançó de Bon Scott va ser, Let There Be Rock, el clàssic de la banda de 1977.

AC/DC - Let There Be Rock (Live Paris 1980)

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=s3nEAmt5AZ8>

Led Zeppelin (amb John ?Bonzo? Bonham) - Whole Lotta Love - 7 de Juliol de 1980.

Aquella parada a Berlín era l'última data de la gira europea de Led Zeppelin de presentació de

l'àlbum, *In Through The Out Door* (1979). John Bonham i Jimmy Page havien tingut problemes amb l'alcohol i l'addicció a les drogues, provocant conflictes a la banda. Les addiccions afectaven als músics als concerts, Led Zeppelin fins i tot va haver de retallar alguns Shows per les intoxicacions d'aquestes addiccions. Tot i això, el concert del 7 de juliol es va acabar sense problemes, la banda va tocar un setlist de 12 cançons, tornant a l'escenari per un bis de dues cançons. Van tancar amb, *Whole Lotta Love*, el llegendari hit de 1969. A Bonham el van trobar mort el 25 de setembre, ofegat en el seu vòmit per intoxicació etílica, tenia 32 anys. Led Zeppelin es dissoldria, van tornar a tocar junts al 2007 per un concert d'homenatge i a la bateria hi havia el fill de John, Jason Bonham.

Led Zeppelin - Whole Lotta Love

V?deo: https://www.youtube.com/watch?v=HQmmM_qwG4k

Queen (amb Freddie Mercury) - We Are The Champions - 9 d'Agost de 1986.

Tècnicament, Queen va tocar una cançó més aquella nit, acabant el setlist amb la seva clàssica, *God Save The Queen*, que sempre tanca els concerts. Freddie Mercury no va cantar mentre la banda tocava el tema, si no que el moment el va dedicar per donar les gràcies al públic. Per això, *We Are The Champions*, continua sent la cançó final que el icònic frontman va interpretar amb Queen. Malgrat la seva salut, ja molt delicada, la icona del Rock va oferir una actuació potent, liderant a la multitud de fans a través dels hits clàssics de Queen per última vegada. Freddie Mercury moria el 24 de novembre de 1991, tenia 45 anys.

Pink Floyd - Comfortably Numb - 2 de juliol de 2005.

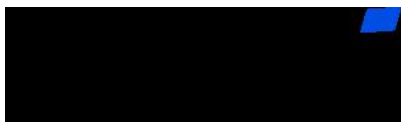
La formació original de Pink Floyd només ha tingut un canvi al llarg dels anys, la sortida del membre fundador Syd Barrett al 1968. L'últim concert amb la banda va ser el 20 de gener d'aquell any, va ser acomiadat degut al consum abusiu de drogues i substituït per David Gilmour. Un concert d'homenatge a Syd Barrett al 2007, mort l'any anterior, va aconseguir que els membres Pink Floyd estessin al mateix escenari, però no al mateix temps. Roger Waters va actuar per separat, mentre que David Gilmour, Nick Mason i Richard Wright van aparèixer junts. El darrer concert real de la formació original de Pink Floyd va ser al 2005, amb motiu del concert benèfic, *Live 8*, en que van tocar un set de cinc cançons, acabant amb, *Comfortably Numb*, del seu àlbum *The Wall* (1979). Richard Wright moria de càncer el 15 de setembre de 2008 als 65 anys.

David Bowie - Little Fat Man - 19 de Maig de 2007.

David Bowie i Alicia Keys van fer una sentida interpretació del tema, *Changes*, en un esdeveniment benèfic a Nova York al 2006. Per molts aquesta va ser l'última actuació del ?Duc Blanc?. La veritat és que Bowie va pujar als escenaris mesos després com a promotor del *High Line Festival*, presentant al còmic Ricky Gervais i cantant a capella, *Little Fat Man*, un tema que Bowie havia cantat anteriorment a la comèdia de Gervais, *Extras*. Al 2010 sortia a la venda un àlbum doble en directe de la seva gira del 2003 titulat, *A Reality Tour*. David Bowie moria de càncer el 10 de gener de 2016, dos dies després de complir 69 anys.

Ronnie James Dio - Neon Knights - 29 d'Agost de 2009.

El darrer concert de Ronnie James Dio va ser com a cantant de la banda *Heaven And Hell*, formada per antics membres de *Black Sabbath*, Ronnie James Dio, Tony Iommi, Geezer Butler i Vinny Appice. La banda va fer una intensa gira de presentació de l'àlbum, *The Devil You Know* (2009), amb dates per tot Estats Units i Europa. El Tour acabava el 29 d'agost amb una cita a Atlantic City. Tot i que Dio tenia 66 anys, no havia perdut cap dels poders que l'havien convertit en una de les veus més poderoses del Rock. La banda va oferir un setlist d'alt voltatge, amb temes del seu nou àlbum barrejats amb els clàssics de *Black Sabbath*. El tema final de la nit va ser una enèrgica interpretació de *Neon Knights*. Pocs mesos després del concert, Dio seria diagnosticat de càncer d'estómac. Va sucumbir a la malaltia el 16 de maig de 2010.

Emerson, Lake & Palmer - Blue Rondo A La Turk - 25 de Juliol de 2010.

El 25 de juliol de 2010, Emerson, Lake & Palmer es van reunir per celebrar el seu 40è aniversari amb un únic concert al High Voltage Festival a Londres. Aquella nit, el trio va repassar en un llarg setlist els èxits de tota la seva carrera. La vetllada va finalitzar amb una llarga Jam Session, en la que els tres membres van mostrar la virtualitat musical que els van convertir en una de les bandes de Rock Simfònic més populars de la seva generació. El tema final de la Jam Session va ser un cover de l'estàndard de Jazz de Dave Brubeck, Blue Rondo A La Turk, un tema pel que Keith Emerson havia expressat la seva admiració. El concert de reunió de ELP es va editar després en CD i DVD per celebrar l'últim concert junts de la banda. Keith Emerson es va suïcidar d'un tret al cap l'11 de març de 2016, una malaltia nerviosa el limitava per tocar i es va obsessionar en que decebria als seus fans, tenia 71 anys. Greg Lake moria el 7 de desembre de 2016 de càncer als 69 anys.

Eagles (amb Glenn Frey) - In The City - 31 de Juliol de 2015.

Tot i que la banda estava embarcada en la seva llarga gira, History Of The Eagles Tour, a l'estiu del 2015, l'últim concert amb Glenn Frey no va ser davant de milers de fans, sinó més aviat un grup reduït de 300 persones. El Show va tenir lloc al Christian Brothers College High School de St. Louis, un ric donant va demanar que la banda actués pel seu 60è aniversari. Els Eagles van tocar un setlist de nou cançons, tancant amb, In The City, de Joe Walsh. Glenn Frey va morir el 18 de gener de 2016 per una complicació amb una cirurgia intestinal.

Motörhead - Overkill - 11 de Desembre de 2015.

Fins i tot en els seus últims dies, Lemmy Kilmister es va negar a mostrar feblesa. El bateria Mikkey Dee explicava, "El Lemmy havia posat tota la seva energia a la gira europea de la banda. És increïble que fins i tot pogués tocar, i que pogués anar de gira. Al final de cada concert estava esgotat, exhaust, sense forces i es tenia d'asseure a descansar". Va morir el 28 de desembre de 2015, 48 hores després d'assabentar-se que havia desenvolupat una forma agressiva de càncer. Lemmy havia complert 70 anys la vigília de Nadal, i ho va celebrar amb una festa i un concert ple d'estrelles al Whisky A Go Go de Los Angeles en el que van assistir membres passats i presents de Guns N' Roses, Metallica, Anthrax, The Cult i molts més. L'últim concert de Motörhead, amb un Sold Out (tot venut) va ser l'11 de desembre de 2015 a Berlín i l'últim tema va ser, Overkill, el clàssic de l'àlbum, Motörhead (1979). Tenien planejat continuar amb la gira de celebració del 40 aniversari en la que estaven immersos pel Regne Unit i Europa. La fatalitat va voler que gairebé coincidís amb la mort també, després d'una llarga malaltia, de Phil "Philthy Animal" Taylor, l'11 de novembre de 2015, el que va ser bateria de Motörhead en el seu període més clàssic, de finals dels 70 i principis dels 80. Tenia 61 anys. També el guitarra de la formació més clàssica de Motörhead, Eddie "Fast" Clarke, moria el 10 de gener de 2018 d'una pneumònia, tenia 67 anys. Deixo el vídeo en que surten tots tres.

Motörhead - Overkill

V?deo: https://www.youtube.com/watch?v=MlzTET_8SQg

Pep Saña Vaig néixer el mateix any que els Rolling Stones a Vilada, i ara ja n'he viscut més a Berga. Vaig créixer escoltant els Déus del rock dels 70's (els peluts, com deia el meu pare) i aquell ?microbi? encara és a la meva sang. Sóc mestre industrial tèxtil, tot i que vaig canviar la Fàbrica per la ja desapareguda botiga de discs i pel·lícules Born 12.